

3 Cena numeru **3**
centy
z transportem
w Polskę i na zagranicę.
PRENUMERATA
miesięczna w Krakowie i miastach
i dołączona do towaru K 100
na prowincję
wyceniona posłowa K 100
Przebieżanie na prowincję
miesięczne K 100, to 25 zł.
Pojedynczo ogniopłatna
nabywać można we wszystkich
kioskach i punktach sprzedaży
we wszystkich dworcach kolej.

Z 6 DODATKAMI:
ROMANS I POWIEŚĆ
(3 razy w tygodniu)
TYDZIEŃ
HUMORYSTYCZNY
(w wtorek)
PRAKTYCZNA
GOSPODYNI
(w czwartek)
DZIENNIK POWSZECHNY

OGŁOSZENIA
za wiosnę po 10 k. za
każdy następny raz po
10 k.; (Inne ogłoszenia po
4 k. od wstępu (niezależnie
od tytułu). Nadawca za wstępną
płatn. 50 k. Spółka na każdy
stronę po kursie 100 = 20.
Załącznik K 30 = na trytyk.
Opisano szczegóły w
Biuro dzienników i ogłoszeń
Mariana Hupczyka
w Krakowie, Jaskółcza 7.
Administracja „NOWINY”
ul. św. Gertrudy 10 (sąsiedztwo
gł. 5. rano do 5. wieczorem)

Redakcja i Administracja: Kraków, ul. św. Gertrudy 10. Telef. 340 „Nowiny” wychodzą o godz. 1^{1/2}, popoł. codziennie z wyjątkiem świąt.

Polożenie międzynarodowe.

(Od naszego korespondenta).

Wiedeń, 25 listopada.

Na podstawie informacji inspirowanych „Neues Wiener Tagblatt” dowiadujemy się, że sytuacja międzynarodowa staje się coraz poważniejsza. Rosya oficjalnie milczy, a natomiast Rosya państwliwca zachowanie się coraz zuchwalej. W Serbii oficierowie biorą górę, a większa część prasy pozwala sobie na napiski jaknajzuchwalsze przeciwko Austro-Węgrom. Zachowanie się posła rosyjskiego w Belgradzie Hartwiga występuje na pierwszy plan i coraz to bardziej wychodzi na jaw, że jego wpływ na kierującą sferę serbską jest złowieszczy. Decyzja załężyć teraz od Petersburga, Petersburg musi jasno i po prostu dowiedzieć światu, że Serbowie nie będą liczyć na poparcie wojskowe rosyjskie w swoich zapędach, które stoją w przeciwieństwie z jaskrawymi interesami monarchii. Tymczasem Belgard liczy na to poparcie Rosyji jak na fakt zupełnie pewny. To słomczy postępowanie Serbii. Ale owo postępowanie nie zdola skłonić Austro-Węgier do zmiany swego zdania i tak możliwie małych. Austro-Węgry złożyły dowód wielkiej cierpliwości i chęci utrzymania pokoju. Teraz trzeba za sprzymierzeńcami czekać spokojnie na dalszy przebieg wypadków. Decyzja musi nastąpić szybko. Stan obecny nie może trwać długo. Cała Europa jest zdenerwowana. Trudno też oddawać się złudzeniom, jakoby pokójowi w Europie nie groziło najwięcej niebezpieczeństwo. Wprawdzie nadzieja jeszcze nie zniknęła zupełnie, ale nie tę nadzieję jest coraz cieńsza i może się bardzo łatwo zerwać. Jasne stanowisko trójprzymierza nie pozostawia najmniejszej wątpliwości, co za następstwa będzie miała prowadzona wojna. Nastąpiły dni poważne, bardzo poważne.

Rozmyślnie czytawaliśmy głos tego dziennika, który do ostatniej chwili, niemal do dzisiaj zachował się z wielką rezerwą i nie wspominał nawet o zbrojeniach Rosji. Pozytywnie czytawany artykuł „Neues Wiener Tagblatt” dowodzi, że nawet to sfery, które się posługiwały owym dziennikiem dzisiaj tracą nadzieję czy będzie można zachować pokój.
Amon.

ści państwowej, jak półrocze prowizoryum budżetowe. W innym państwie i w innym parlamencie uchwalenie półrocznego prowizoryum budżetowego nie przedstawiałyby najmniejszej trudności. Zwłaszcza teraz, gdy położenie międzynarodowe jest tak trudnym i tak skomplikowanym, jak niem nie było od wielu lat, ponieważ nawet i w latach 1908 i 1909 możność zatargu zbrojnego między Austro-Węgrami i Rosją nie zarysowała się tak poważnie, jak obecnie.

Ale w parlamencie austriackim nie można rzeczy choćby najzwyklejszych mierzyć zwykłą miarą. Drogą parlament ludowy w ostatnich kilku miesiącach poprosił zachorował na histeryę. Słowicy przy cichej pomocy innych Słowian południowych a potem i przy pomocy Ukraińców tamują systematycznie prace parlamentu tak, iż do tej pory nie mogliśmy już uchwalenie budżetu normalnego na rok 1913, jakkolwiek początkowo zdawało się, że będzie możliwym po raz pierwszy od lat piętnastu, zatwierdzić budżet normalny na rok przyszły przed Nowym rokiem.

Gdyby więc teraz obstrukcja południowo-słowiańska, nie uważając na groźne położenie międzynarodowe, w dalszym ciągu taniała obrady normalis parlamentu, rząd musiałby odrzucić sesję Rady państwowej i zatroszczyć się 14. Ton sam los — bardzo przykre — grozi łbie piskelskiej na wypadek, gdyby Słowianie południowi, a przedewszystkiem postawie chorwacki i Dalmaccy, zechcieli się do pomocy agitacyjnij i podniecającej roztrząsać publicznie rozwiązanie rad miejskich w dwóch miastach dalmatyńskich Spalato i Sebenico.

Względy wyższej polityki państwowej nie mogłyby rządowi austriackiemu pozwolić na to, by patrzył spokojnie, jak pod osłoną nietykalności poselskiej, wygłasza się mowy, które tam na południu, w Dalmaccy mogłyby doprowadzić w chwili obecnej do wzburzenia umysłów. Wreszcie nie jest zbyt żarliwie i zbyt w chwili obecnej nietykalność agitowanie demokratów socjalnych za rzecz pokój. Trudno ganić socjalistów za to, że pragną zachować rozmiarowi krwi. Ale ci sami socjaliści zapominają, że w tym wypadku stroną zaczepiającą przy zachowaniu wszelkich form porządku społecznej będzie Rosya i że ta Rosya już od szeregu miesięcy robi przygotowania wojenne. Oczekuje się, że Austro-Węgrom innego, jak zbroić się i w chwili, gdyby wiedzieli, że zbrojenia rosyjskie są już zbyt niebezpieczne, pokierować sprawami tak, aby Rosya albo ustąpiła albo też wyciągnięta miecz z pochwy. I w tym wypadku rząd nie może pozwolić na to, aby postawie socjalistycznym pod osłoną nietykalności poselskiej prowadził agitację w łbie z pomocą przemówień, które potem rozszerzane jako broszury, mający by jedynie w głowach mas polityczną nie wyrobionych.

Należałoby życzyć w interesie parlamentu austriackiego, by miał on sposobność uchwalenia w drodze ustawodawczej prowizoryum budżetowego i by rząd nie potrzebował uciekać się do pomocy ustawodawstwa tymczasowego. Chcieliby wierzyć, że się nie stało i że parlament austriacki złoży dowód, iż umiał zrozumieć ciężką na nim zadaniem i umiał sprostać owym zadaniom. Amon.

Prochaska zamordowana?

Zniszczona bateria turecka na polu bitwy pod Kumanowem (według fotografii).

W przededniu zebrania parlamentu.

(Od naszego korespondenta).

Wiedeń, 25 listopada.

Jutro we wtorek zbierze się Izba poselska na okres ostateczny swoich narad przed Bożym Narodzeniem. Ma zatem trzy tygodnie czasu do zatwierdzenia tak ważnej konieczności.

CENTRALNY BANK
czeskiech kas oszczędności.

Filia w Krakowie.

WŁADKI OSZCZĘDNOŚCI

ÚSTREDNÍ BANKA
českých spořitelben.

Wchód od ul. św. Jana 1.

WŁADKI na rachunek bieżący 1/0
na oszczędności 4/20

WSZELKIE TRANSAKCYE BANKOWE W RAMACH STATUTU.

Dzisiaj

do numeru dołączony jest dodatek

Tydzień Humorystyczny

Romans i powieść.

Numerem do dodatku sprzedawac nie wolno.

Wypady P.T. Polubozhczokowa i Kuznetzowa
w dniu 27.11.1912 r. w Warszawie.
Przekazy, akredytywy, inkasa
na wszystkie miejsca krajowe,
zagran. i zamorskie. — Kupno
i sprzedaż obcych walut, monet
i wszelkich papierów wartościow.
Najtańsze i praktyczny a pędny
własni banków: Bank of Europe
Nowy York, „ROMBACH”, etc. bank

Mobilizacja w Rosji i rosyjski plan strategiczny.

O rozmiarach mobilizacji w Rosji i o planie strategicznym ros. sztabu generalnego pisze wskazywany referat „N. Fr. Presse” w niedzielnym prze co następuje:

Faktem stwierdzonym jest, że Rosyanie we wszystkich 11 korpustach armii, dylokowanych wzdłuż granicy austriackiej i włoskiej, zatrzymali w szeregu żołnierzy ostatniego roku, których służba skończyła się w listopadzie h. r. którzy zatem obecnie mieli by przebieżenie do rezerwy. Poza tem zatrzymane w szeregu wszystkich rezerwistów, których we wzdłużni i październiku powołano do kilkutygodniowych ćwiczeń. Wojska w tych korpustach składają się zatem obecnie z żołnierzy z pięciu lat poborowych, podczas gdy w normalnych sztabach prezenyjnij stan pokojowy składa się z żołnierzy z trzech lat poborowych. Cyfrowy efekt tego zatrzymania w szeregu żołnierzy jest bardzo znaczny, tak, że obecny stan pokojowy wszystkich oddziałów w powyższych korpustach rosyjskich, równa się niemal sztabowi wojennemu, nieporównywalnemu dla oddziałów armii austriackiej. W ten sposób korpusty rosyjskie na granicy Austrii i Niemiec uzyskały prawie zupełną zdolność bojową.

Oprócz znacznego podwyższenia stanu prezenyjnego w korpustach nadgranicznych, przesunięto w ostatnich czasach z głębi Rosji znaczne siły ku granicy Austro-Węgier. Ku granicy wschodnio-galicyskiej przesunięto cały jeden korpus armii i jedną szesnastą dzielnią dywizji kawalerji t. zn. 32 batalionów piechoty, 12 baterji 14 cali paniki kawalerji (24 szwadronów). Z 37 korpusów armii rosyjskiej stoi 27 w Europie. W okręgu wojennym warszawskim, zgrupowanemu przeciw frontowi niemieckiemu i austriackiemu stoi 5 korpusów, w okręgu wojskowym kijowski, zwróconym wyłącznie przeciw austriackiemu frontowi północno-wschodniemu stoi 4 korpusty, w odeskim okręgu wojskowym 2 korpusty, a w wielickim, zwróconym wyłącznie przeciw Niemcom, stoi 5 korpusów. Tak też bezpośrednio na granicy austriackiej stoi 5 korpusów, a na granicy niemieckiej 6 korpustów rosyjskich.

Nagromadzenie takich mas wojska na granicach austro-węgierskiej i niemieckiej — pisze wspomniany referent wied. dziennika — może mieć iwojaki cel. W pierwszym rzędzie chodzi o zabezpieczenie terenu zbiornego armii t. zw. „*Autmarichlinie*”. Obecny plan strategiczny Rosji przewiduje „*Autmarichlinie*” (koncentrację) na linii **Grodno-Breść-Helski-Kowel**. Ponadto do zabezpieczenia tej linii wystarczyłoby wojska dylokowania nie osz. w czasie pokoju na wspomnianym obszarze, przeto że wzmożeniem tych sił ca. 600 k. rozpust i dywizji kawalerji, sprawozdaniemu z centralnej Rosji, należy wykonać, że Rosya w danym wypadku przejdzie do ofensywy.

Ponadto nagromadzenie na granicach obrony ilości materiału wojennego a komendy i sztabu otrzymały nadstowo instrukcyi mobilizacyjnych.

Wszystkie powyższe zarządzenia militarne Rosji skłaniają wojskowego referenta dziennika wiedeńskiego do konkluzji, że Rosya zbroi się gorączkowo w wielkim stylu.

Z pola wojny.

W ciągu nocy dzisiejszej nadeszły następujące telegamy:

Serbowie na pomoc Bułgarom.
Berlin. „Local Anzeiger” donosi z Belgradu: Ponieważ Serbia ukończyła zupełnie swoją akcję wojenną pod Monastirem, dwie dywizye posłano na pomoc wojskom bułgarskim pod Adrianopolem i Czataliej.

Pod Adrianopolem.
Zofia (Aj. Bułgarska). Turcy podjęli ośmiedziesiąt pod Adrianopolem w kierunku południowym, lecz odparto ich z znacznymi stratami. Pierścien oblężniczy zacieśnił się o 1 km.

Kobiety na wojnie.
Konstantynopol. Jedno z pism donosi, że wśród Kurdów na linii Czatalieja jest wiele kobiet jako ochotniczek.

Zwycięstwa Serbów.
Belgrad. Armia nadeszła znowa zdobytą w Monastyrze 61 tureckich armat i wzięła 10,000 jeńców. Ogółem zlożyli Serbowie już 200 armat.

Sytuacja międzynarodowa.

Odpowiedź Serbji?

Berlin. „Local-Anzeiger” w prywatnej depeszy donosi z Belgradu: Serbska Rada ministrów była pod przewodnictwem króla Piotra uchwalila ośmiedziesiąt przedstawić w Urognowiu, że na razie Serbia nie może na przedstawienie Austro-Węgier dać żadnej odpowiedzi, bo musi wyczekać ukonczoniu operacyi militarnej. Po ukończeniu wojny natychmiast cała sprawa z pewnością złatwi się tak, by Austrya była zupełnie zadowolona.

(Jak się zdaje, informacja berli. dziennika jest mylna. Serbia faktycznie nie dała jeszcze żadnej odpowiedzi, tak twierdzą zgodnie w Wiolniu. *Przyp. red.*)

Rosya podsyca upór Serbji.

Belgrad. Król Piotr miał wczoraj długą konferencyę z posłem rosyjskim Hartwigiem, poczem powołał do siebie na konferencyę wszystkich ministrów. Słychać, że Hartwig zawiadomił króla o „*Piotra*” o waznych uchwałach rządu rosyjskiego. W kołach rządowych serbskich panuje usposobienie bardzo podniecone.

Dzienniki serbskie zapewniają, że Serbia jest pewną poparcia wszystkich mocarstw trójporozumienia i nie nastąpi ze swego stanowiska.

London. Serbski prezydent ministrów Serbia ogłasza w „Timesie” oświadczenie, że Serbia musi bezwarunkowo wymagać wybrzeże adriatyckie od Alessio do Durazzo wraz z okolicznymi terytorjami, których granica północną będzie linia od Alessio do Dikajowy, a granicą południową linia do Durazzo od jeziora Ochrida. „Times” trybunale to stanowisko rządu serbskiego i dodaje, że pan Pasticz musi być albo bardzo odważny, albo ma szczególny powód do tej odwagi.

Rosya w przymerzu z państwami bałkańskimi.

Belgrad. Bawił tu król Aleksji Mikolajewicz, celem doprowadzenia do skutku przymerza między państwami bałkańskimi a Rosya.

Do Durazzo.

Cetylnia. Z San Giovanni di Medina donoszą, że serbskie wojsko wymaszerowało już do Durazzo.

London. „Daily Telegraph” donosi z Durazzo pod datą 24 bm.: Z Prizrenta i innych miejscowości Albanii donoszą, że Serbowie mordują ludność albańską.

Zajęcie wysp Chios.

London. Biuro Reutersa donosi, że Grecy obsadzili wyspę Chios.

Spisek oficerów w niewoli.

Ateny. Władze greckie w Saloniki odkryły poważny spisek wśród oficerów tureckich pojmanych w niewole. Spisek miał na celu zmianę obecnego porządku. Oficerowie nadawali jednej klauzuli protokołu poddania się i używali paszprttów zbiegów tureckich dla żołnierzy trzymanych w niewoli, w tym zamiarze, by utworzyć bandę i zaburzyć porządek. Wśród tych oficerów znajduje się znany dr. Nizal baj, jeden z przywódców rewolucyj tureckiej, który pozostał w Saloniki czelnikiem Czerwonego polkajczyka. Z powodu tego odrycia postanowiono wszystkich pojmanych oficerów tureckich przewieźć do Grecji, która jest spokojna.

Rosya przygotowuje flote.

London. Tutejsze kółka narodajne otrzymały z Petersburga wiadomość, że rosyjska flota bałtycka, która obecnie jest w porcie Libawy, od niejakiego czasu trzyma się w gotowości.

Rosya zbroi się — z obawy „ruchu galicyskiego”!

Wiedeń. „Neue Freie Presse” pisze, że Rosya usprawiedliwia swoje zbrojenia polskim ruchem w Galicyi (!) i obawia się, by ten ruch nie rozszerzył się też na Królestwo Alie. Wzmocnienie wojsk granicznych o kil. liczet. tysięcy ludzi jest rzeczą ryzykowną. Rosya powinna przeto znaleźć lepszą wydmówkę. Owe zarządzenia wojenne z pewnością nie są skierowane przeciw polskiemu ruchowi w Galicyi.

Sprawa konsula Prochaski.

Wiedeń. Pisma tutejsze stwierdzają, że konsul Edl przybywszy do Skoplja nie zastał tam konsula Prochaski. Wobec tego wiadomość, jakoby Prochaska był z Prizrenta się niezapewniała i z Skoplja, okazuje się nieprawdą. Władza i zjawie się, że wszystkie depesze noszące podpis Prochaski wysłane do „N. Fr. Presse”, są tylko objawem dobrego humoru jakiegoś serbskiego urzędnika.

Już się przysznaga do gwałtu.

Belgrad. „Sanonprawa” wazna ataki przy austro-węgierskiej z powodu sprawy konsula Prochaski za godne utolewania to nawet gdyby serbskie władze wojskowe obłądły w swych zarządzeniach, to przecież nie przóżno się mówi: *a la guerre comme a la guerre*. Podobnie jak owe władze, mógł zbłądzić także i konsul. Sledztwo wykazało, że zawinił. Serbski rząd nigdy nie szczykował Austro-Węgier ani swych sąsiadów, nie mógł więc mieć żadnej przyczyny ku temu, by konsulowi Prochaski robić nieprzyjemności. Na rząd nie spada żadna odpowiedzialność. Gdyby śledztwo wykryło błąd w

Cennik
IZBY
Handlowo-Przem.
w Krakowie
w dniu wrzesa
miejowego 1913
r. g. 12 w pol.

Wality
Ilość pierzawy
płaca 25 25
4449 25 25
Ilość karmelicy
płaca 117 25
4449 117 25
Ilość karmelicy
płaca 96 25
4449 96 25
Ilość karmelicy
płaca 19 10
4449 19 10
Ilość karmelicy
płaca 49 25
4449 49 25

**Giełda
żelazowa.**

Budapest.
Dn. 25. listopada
Targ zbożowy.
Pieniacza na padziernik 07 00 do
10 00; panna na kwieciana 12 00 do 12 00;
owiesna padziernik 04 00 do 04 00;
kwiociana 04 00 do 04 00;
na kwieciana 10 00 do 10 00;
owiesna padziernik 04 00 do 04 00;
kwiociana 04 00 do 04 00;
na maj 07 30 do 7 30;
czekajka na maj 07 00 do 07 00;
Oleisty mierzna.
Żelazna kopra Slezka
Karmelica Alie. — Węgelski
pagoda.

Specjalny Zakład Stanisława Kruszyńskiego
dla masażu ręcznego i elektrycznego, kosmetycznego i elektryczny
słuchacza medycyny
w Krakowie, Karmelicka I. 30. I. p.
Godziny otwarcia od 3-ciej do 6-tej popołudniu.
Dla ubogich darmo od godziny 6-tej do 7-maj wieczorem.

**AFISZ
TEATRU
miejskiego.**

Wn wrotach
26. listopada

Ostatni

Dramat w 5 akt.
II. Część
Trylogii p. Zym-
munt August
Nap. L. Rydel.

OSOBY:

- Ygmar August **Adwentowicz**
- Królowa **Bona**
- A. Koszowska** (staryzna Kaban-
ka, Iona)
- Pylńska**
- Królowa **Anna**
- Olka**
- Card **Commen-**
tal **puoyca**
- spotolaki
- lednowski
- Card **Hayas**
- Trzaskawid**

I. Uchański
pyma

Naszkodzi

I. Padwiński
mik. Krawczyński

I. Sobol

I. Protawicz,
siak. wielicki

M. Brokowski

I. Krawczyński,
jednakożony

Siawicki

I. Zaleski
lak. brak

Trzaskawid

I. Mikala, Ra-
lowski Rój,
jednosłazy

Kosinaki

I. Mikala Ra-
lowski Rój,
naszkodzi

Murzejński

Chedkiewicz,
leتمان

E. Ryger

Chedkiewicz woj.

Ruszkowski

Ładaj Łaszczyński

lak. woj. brzeski

St. Jarczewski

Introlak woj. czeski,
asocjacy z czaem swobody, po-
V. Miarczyński,
wisiowosci na tie oceanu nieskończoności,
faworki, leتمان. **S. Siawicki**

Tarnowski

Symonowicz

leتمان **J. Nowicki**

Ładaj Górka,
asocjacy asocjacy i pomyslaiki dźwięków — co prawda niezak-

L. Bocian archywalchwy, Te dwa utwory świetnie orz-

S. Wierzejski kiestra pod świetną dyrekcyją wykonał.

S. Wierzejski Ostatnim numerem był poemat symfoni-
czny R. Straussa „Heldenleben”. Otóż z oka-
zności zyj tego dzieła, skromne pytanie Czy się
chacę obowiązanym jest śledzić ze słownem
muzykę według lekta, na którym rozwija
się program pomysłów i dyspozycji muzy-
cznych? Nie — on nie ma potrzeby zajmo-
wania się tekstem — on chce słuchać mu-
zyki. W tym wypadku ostrydy dzwidołga
wspianale instrumentowanego, o ślicznych
momentach. Zużył go niekolekujące się solo
Papadosa, intez, skrzypcowe, pomimo, że światło przez pana
Miarczyński. Kormińskiego wykonano — żoną go znieł-
Dr. Mosti lektarz ki. Ale należy wyrazić wdzięczność p. Birn-

W wagonie szpitalnym (obwód rannych Serbów w głąb kraju).

Nachoda sceny i estrady.

Pierwszy koncert Filharmonii warszawskiej pod kierunkiem p. Birnbauma.

Wobec przepalającej się wystąpiła wieczór dawno oczekiwana orkiestra filharmoniczna z Warszawy. Udziałowali wzwartur Wagnera, do „Fausta” — rzez, w pomianie Wagnera, leżący, nie najryjczy, Symfonia Beethovena już w trzeciej i czwartej części do wiadła, że dziełni filharmonicy przesydzicyliż zużnienie po podróży. Tempo w czwar-
tej części tej symfonii uważali niektórzy ja-
ko zbyt szybkie, ja z mojej strony zachwyca-
łem się sprawnością skrzypców, a z taką
czmiał wolno przełamał nawet szabce zwy-
raju i regoly.

Druga część koncertu przyniosła dzieła
leتمان, jeszcze nie słyszane u nas. Dwa Nokturny
Debussyego mają pomimo najnowszey, szaly
pięknorzęce cechy ducha francuskiego. Nokturn
pięknorzęce czepny z wyszeł, jakie dajo wi-
dok chmar, czy realnych, czy też w duszy
czepny, procesu nieprzewidywalny zmian, u-
leتمان, woj. czeski, asocjacy z czaem swobody, po-
V. Miarczyński, wisiowosci na tie oceanu nieskończoności,
faworki, leتمان. **S. Siawicki**

Ostatnim numerem był poemat symfoni-
czny R. Straussa „Heldenleben”. Otóż z oka-
zności zyj tego dzieła, skromne pytanie Czy się
chacę obowiązanym jest śledzić ze słownem
muzykę według lekta, na którym rozwija
się program pomysłów i dyspozycji muzy-
cznych? Nie — on nie ma potrzeby zajmo-
wania się tekstem — on chce słuchać mu-
zyki. W tym wypadku ostrydy dzwidołga
wspianale instrumentowanego, o ślicznych
momentach. Zużył go niekolekujące się solo
Papadosa, intez, skrzypcowe, pomimo, że światło przez pana
Miarczyński. Kormińskiego wykonano — żoną go znieł-
Dr. Mosti lektarz ki. Ale należy wyrazić wdzięczność p. Birn-

baumowi za wykonanie tego dzieła u nas i
za wykonanie wspaniale, które nie pozwoli-
ło nawet pamiętać, że w orkiestrze brako-
walo para instrumentów.

Publiczność przyjęła dziełną i znakomitą
drużnę, z niezwykłym zapalem P. Birn-
baum otrzymał nadto śliczne wiewce, a wia-
tyki jej wtórowała publiczność hucznemi o-
klaskami. **Franciszek Bylicki.**

Symfonia Ignacego Paderewskiego
stanowi główną atrakcyę dzisiejszego kon-
certu warszawskiej orkiestry filharmonicznej.
Otrzymał rozmiarami i niezwykły pod wzglę-
dem techniki orkiestralnej, jest to ostatnie
dzieło Paderewskiego i pomnikiem muzy-
cznym, postawionym wypadkom z 1863.
Z tego względu liczyć może u nas na wy-
stokę zainteresowanie. Lecz i poza swą tre-
ścią ideową znajduje symfonia na uwagę,
jako dzieło, wedle słów A. Spanutha, „wielkie
w założeniu i w wielkim stylu przeprowa-
dzone”. Koncert rozpoczął się nowym po-
ematem synt. J. Ródyckiego p. t. „Król Ko-
feta”, nagrodzonym świeżo na konkursie
Filharmonii warszawskiej. W Krakowie be-
dzie „Kofeta” wykonany po raz pierwszy.
Na zakończenie, jako epilog kontrastujący
ideowo z symfonią, dana będzie Beetho-
wowska Leonora III.

Ze względu na trudności, z jakimi byłoby
poboczenie sprawozdanie osobno z Warszawy
muzyków dla samofodów, w wprowadzonych
w symf. Paderewskiego, partje to obejmą za
pozwoleniem władz wojsk. muzycy z miej-
scowych kapel wojskowych. Zamiast organów
użyte będzie koncertowe harmonium.

Z teatru miejskiego. W sobotę 30 bm.
wystawia teatr krakowski krotocbwiele saty-
rycznej Gabriela Dregelęgo p. t. „Dobrze
skrojony frak”. Grana ona była z powodze-
niem w Wiedniu i Berlinie, gdzie dotąd u-
trzymuje się w repertuarze; ze scen polskich
wystawia ją teatr warszawski i w ostatnich
dniach teatr lwowski. Krytyka jednogodnie
stwierdza sukces humoru, satyrycznej war-
wy i sprawności sceniczyej anta.

Prosimy odnowić prenumeratę na
miesiąc grudzień.

Do Szanownych czytelników. Zwraca-
my uwagę, że „Nowiny” deją co tydzień
bezpłatne dodatki we wtorki, czwartki i
soboty. Należy w te dni w każdej agencji
żądać dodatków: „Tydzień Humorystyczny”,
„Praktyczna Gospodyni”, i „Romans i Po-
wiad”. Każdy czytelnik może bezpłatnie
otrzymać pocztką wszystkich drukujących
się powieści.

Co słyszać w mieście?

Kraków, 26 listopada.

O połączenie Podgórz z Krako-
wem. Onegdaj odbyło się posiedzenie sub-
komitety komisji dla rozszerzenia granic
Krakowa pod przewodnictwem prezydenta m.
dra Leo. Subkomitet dokonały obrad nad
warunkami połączenia Podgórz z Krako-
wem, nadstawianym przez podgórską komisję.
Różnicznicy urzędujący subkomitet obrady
nad kwestyą odskądowania Kały powiat-
owej wielickiej, Kasy oszczędności w Pod-
górz, jej stosunku do Kasy oszczędności m.
Krakowa i i.

Wczoraj odbyło się wspólne posiedzenie
reprezentantów miasta Podgórz z repre-
zentantami miasta Krakowa. Delegacy podgó-
rscy przedłożyli warunki, nad którymi rozwi-
nęła się dłuższa dyskusya. Na przeważając
część zgodził się delegacy krakowskiej, a po-
zostało będą przedmiotem obrad najbliższey
wspólnej konferencyi.

Związek urzędników bankowych.
Na walnym zgromadzeniu krakowskiego Ka-
pia państwowego Związku urzędników banko-
wych i Kasy oszczędności pod przewodni-
ctwem prez. Bar. Lipowskiego wybrano nowy
wydział: Edw. Bar. Lipowski prezes, dr
A. Abley i J. Przytykowski wiceprezowie,
R. Hanaykiewicz sekret., A. Czyż skarbnik,
W. Bizancki, starzecki, J. Glaser, S. Leu-
cher, G. Klug, W. Brand, T. Paszkowski,
H. Kornblon, L. Jonas, dr W. Bielski,
Weiers, H. Nowak, W. Szeliga, H. Hofmann,
Breaner, Dunler, K. Jung, Boli, Preisowa,
K. Garbaczewski.

Poswiecenie lokalu. Ka. dr Tobiasie-
wicz z probostwa sw. Anny dokonał onegdaj
wobec lekczym zaproszonych gości po-
święcenia lokalu huczowalnego magazynu
obuwia p. K. Witkaya przy ul. sw. Anny 5.

O odrodzeniu narodu słowiańskiego
mówić będzie w uniw. ludowym (sala
szkoly realnej) przy ul. Stadenckiej) ka. dr
L. Lenard z Lubiany dnia 4 i 5 grudnia.
Początek odczytów o godz. 6 wiecz.

Z kroniki żałobnej.
Edward Heinrich, znany pod pseudo-
nimelem Czerniakowski, aktor scen polskiej,
umarł w Krakowie 21 bm. w 42 roku ży-
cia. S. p. Czerniakowski był jednym z wybit-
niejszych aktorów sceny ludowej. Zawód
swoy rozpoczął przed 20 laty.

Walerya Trzebińska, właścicielka dru-
karni, w 75 roku życia, umarla w Radomiu.
Jan Konopiński, em. kierownik szkoły
ludowej i poczmistrz, zmarł wczoraj w
Krakowie w 72 roku życia.

S. p. Jan Konopiński był najstarszym
bratem naczelnego redaktora „N. Reformy”,
p. Michała Konopińskiego.

Antela Dobrosława, lat 63, zmarła
24 bm.

Anna Lutkiewicz, przeżywała 90
zmarła 24 bm.

Józefa Hradecka, lat 48, żona insp.
policy, zmarła 24 bm.

**NOWO OTWARTY
MAGAZYN BRONI
POD FIRMA
R. Gliniecki i B. Wierzejski
W KRAKOWIE ul. Szewska 2.**

987 a polica
**bogaty wybór broni
wzeglích systemów, przy-
borów myśliwskich, sporto-
wych oraz WŁASNA PRA-
COWNIE I WARSTAWY RE-
PERACYJNE.**

Teatry i widowiska

Letnia siedziba blsk na Woll Justowskiej. Ks. Zuzanna Czartoryska, spełniająca wolę i życzenie swego męża ś. p. Marceloego ks. Czartoryskiego oddała po wieczne czasy biskupstwu krakowskiemu na letnią rezydencję pałac w Woll Justowskiej wraz z 18-morgowym parkiem i ogrodem oraz ze wszystkimi należącymi doń budynkami. Inten- cionem księżki bliższym krakowskiemu przyjdzie darowizna na X. biskup Adam Sapieha. Wraz z pałacem biskupowi podpisany został akt darowizny, przy którym interweniował mi- nister prokuratury skarbu radca dw. dr. J. Rozwadowski, a intencjem darującej dr. T. Bedurski.

Uczczenie dyr. Wł. Zeleńskiego. Wyzł. Tow. Muz. uchwalił celien uczczenia 55-letniej rocznicy rozpoczęcia działalności kompozytorskiej przez dr. Wład. Zeleńskiego, co utworzył przy Tow. Muzycznym sekcję „Intenia Wł. Zeleńskiego, której za- jawnie będzie skompletowane wszystkich dzieł jego w bibliotece Tow. oraz jak naj- szersze wykonywanie doświadczonego kom- ponażem. Zarazem Wyzłaził uchwalił da u- pamiętnienia działalności Zeleńskiego jako dyrektora konserwatorium ustanowił jedno wolne miejsce dla ucznia lub uczennicy wy- ższego kursu fortepianu i kompozycji w kon- serwatorium, które po wszystkie czasy no- sić będzie imię Wł. Zeleńskiego.

„Samarytania polski”. W gronie le- karzy krakowskich zawiązało się Towaryst- wo pod nazwą „Samarytania polski”, któ- rego celem i zadaniem będzie przygotować i ponacz chętna, szeroka publiczność mę- żczyń i kobiety w bezpłatnych kursach, o dawać im potrzebnej doradczą pomocy w na- głych wypadkach i w zlekazaniu szpitalni etc.

O czasie, miejscu, w których to bezpla- tne kursy „Samarytania polskiego” odby- wać się będą, odpowiednio ogłoszenia w na- blizszych dniach w czasopiśmie się ukaza- ją. Chcący brać udział w tych kursach mogą zapisywać się u prezesa Tow. rady dwora prof. dra B. Micherkiwicza ul. Wołska 1, 15, między 4—5 popoł. i u sekretarza To- warzystwa dra B. Izogolnickiego, Rynek kleparski 1, 6, między 2—4 popoł.

Z teatru Nowości. W nowym progra- mie na pierwszy plan wybiła się Stasia (p. Karbowska) w stylowym kostymie z XIX w. z melodyjnymi piosenkami, następnie pro- dukcyę tanczniczą i gimnastyczną. Najbar- dziej oklaskiwane były sceny z życia pary- skiego.

Sprawa Kahanych. Sąd krajowy wyż- szej rozprawy unegodę prośbę braci Izabela i Benjamin Kahanych, pozostających w a- reszcie śledczym pod zarzutem zbrodni oszu- stwa i oszukawczego milionowego oszustwa, o wypuszczenie ich na wolną stopę za ka- ncyę. Sąd wyższy przychylił się do tej prośby i wyznaczył dla każdego z nich kancyę po 100.000 kor. Kanabowo jednak z powodu braku majątku, powyższej kancyi nie złożył, wobec czego nadal w areszcie śledczym po- zostają. Jak słychać wnieśli Kanabowie po- nowną prośbę o wydanie obniżenia kancy. Jeżeli z szluchów podległości Cierniepar- geschaff, Fuels wyznaczony już poprzed- nio z aresztu śledczego z powodu złego stan- nu zdrowia, uciekł przed kilka dniami za granicę.

Bandyta ze Szczakowej. Józefowicz, został skazany na podstawie werdyktu kra- kowskiej ławy przysięgłych na 8 lat ciężkie- go więzienia, obstronnego postem co miesiąc i ciemnicą co rok.

Obrońca wniósł odwołanie co do wysoko- ści wymierzonej kary.

Z Częstochowy donoszą. W klasztorze jasogórskim rozpoczęto naprawę uszkodzeń, wywołanych przez strzelanie podczas obje- zdnia bandyty, który skronił się na wle- znia. Naprawa ta kosztować będzie przeszło 1.000 rb. W blasze miedzianej, pokrywającej wie- że, naliczono przeszło 30 dziur od kul.

W szpitalu zmarł bezprzytomnie bandyta Paweł Kozłowski, objęany przez policyę i wojsko w ubiegłą niedzielę w klasztorze Ja- soggórskim i rannym skutkiem wybuchu pyroksyliny. Zgon nastąpił skutkiem parali- zu prawej połowy ciała.

Ostatnie słowa Macocha i Macochowej.

Głośny ten proces znalazł zakończenie w wyroku znacznie sroższym, niż był wy- rök i instancji.

Wyroczni interesujący były końcowe mo- menty rozprawy, gdy oskarżeni zabrał głos do „ostatniego słowa”. Tyło się o tym pro- cesie i jego smutnych bohaterach pisał, że ciekawem jest ze stanowiska psychologicz- nego przetrzeć się jeszcze raz tym in- dziom w świetle ich własnych słów. —

Macoch mówi.

Oto Damazy Macoch przemówił w te sł- wa (miał być spjane na karton):
Jasnie wielmożni panowie! Tak długi czas w poleceniu przynębnem, w jakim znaj- dzie się, i, trzeci rok w więzieniu, podziela na moje nerwy tak silnie, tak są, one zupełnie rozstroje, że czasami nie mogę myśli zebrać. Wpadłszy w taki rozstrój ner- wowy, w pierwszym dniu posiadzenia Izby sądownej narobiłem halas i za to wykreco- szenie proszę o przebaczenie. Jak również prze- szłam cały narzek. że skarzyłem się na to, iż w Krakowie ubliżala mi policya, a jak- iam tam zdawać napul na mnie, jakkolwiek był- am w sukni kapłańskiej.

Oto jedna chwila zapomnienia i strasznie muszę za nią zapłacić aż do końca swego życia. (Tu Macoch zaczyna płakać, nie może dać mówić, przez wtyk poleca podać mu wo- dy. Macoch po pewnej chwili walci z sobą mowi w dalszym ciągu, ale już z nieustano- mem ikaniem).

Tęgo zapomnienia z całego serca żałuję, wyrażam skruchę, uczyniwszy dobrowolnie zupełnie co do wszystkiego wyznanie. Górkimi łzami chciałbym gładzić winę moją i skłamać na ofiarę swę życia.

Pp. sędziów! Przed wami stoi nie roz- bójnik, nie bandyta. Nie patrzcie na mnie, jak na zbrodniarza. Dla nikogo skrośnikiem nie byłem i nie będę. Padłem ofiarą. W klasz- torze panował rozstrój życia zakonnego. Gdyby Rejman nas pinował, nie byłoby wy- kroczenia przeciwko regule, nie byłoby zbro- dni. Jest w tem i jego wina. Niech mi Bóg przebaczy!

Mógłbym dużo mówić o tem, jakie okoli- czności doprowadziły mnie do upadku, ale „zły ten piak, który właśnie gniazdo kala”.

Wierzę w Boga, w piekło i w zbawienie duszy po śmierci; kajam się mocno za czyny moje i nie straszna dla mnie jest katorga, gdyż odcierpię na ziemi czyszcic i nie minie mnie zbawienie.

Chciałem dokonyć życia w jakikolwiek klasztorze, lecz niech się dzieje wola Boża!

Wobec tego wszystkiego nie osmielim się prosić sąd o litość i o nią nie proszę. — Ukazując mi nie pp. sędziowie według praw naukowych, nie czyniąc najmniejszej w- tym ulgi i nie powodując się żadna dla mnie litością. Pragnę dopóki życia pokutować za moje zbrodnie.

Proszam izbę sądowną, aby nie odmówiła mi prośbie i zarządziła, aby mi zaraz oku- to ręce w kajdany i na nogi włożono ka- nuchy.

Przepraszam cały naród i proszę o doro- wanie mi moich przewleci, których sze- resze żalię.

(Tu Macoch zaczął ikać, poczem odwiad- czał, że nie nie ma już do powiedzenia).

Poczem mowy Macocha wyroczni oskar- żeni płakali.

Wrażenie udzieliło się całej publiczności; zwłaszcza kobiety na głos płakały.

Wyzłoz Starczewski i powiedział krótko i sucho:

— Jestem niewinny, do winy się nie przyznaję.

Helena Macochowa.

Z kolei powiedziała ostatnie słowo He- lena Macochowa. Mówiła najpierw spokojnie, potem głosem przejmującym, wreszcie mocno wzruszona:

— Od dłuższego czasu, bo już rok trzeci, jestem w więzieniu. Ciępie strasznie za to, że zostałam zamieszana w sprawę o ukry- wanie zbrojcy, o korzystanie z fałszywych dokumentów — za wszystko zarządził za mną, Macoch.

Zbrodni nie ukrywałam, że pieniądze co- chodziły z kradzieży, nie wiedziałam, a nie chce powtarzać już tego, co mój obrońca w tym względzie powiedział.

Blagam was, pp. sędziowie, jeżeli mnie u- karzecie za moje omyłki życiowe, to przy- najmniej zaliczcie tylko ten czas, który w więzieniu przecierpiałam.

Konczę, gdyż słów zebrać nie mogę i zda- je się mi na waszą sprawiedliwość.

Oleśński.

Oleśński od pierwszego zdania wpadł w głośny płacz.

W urwanych słowach słychać było:

— Nie będę mówił o mojej moralności i czem jestem, kraść nie mogłem, rozporządza- łem dużemi sumami, nie potrzebowałem brać małych, a tembardziej kraść z celi Bona- wentury. Zabrałem część kapitału, które- go mi nikt nie wrócił, przesładowany jestem od lat trzech, wydano mi nie z klasztoru i tylko wy, pp. sędziowie możecie mnie ura- tować. Ale przyrzęgam, że na duszy mojej nicma winy, jestem czysty! Powróćcie mi część, blagam was o litość dla siebie. — (Płacz głośny nie pozwolił mu dalek mówić.)

Wyrok i wrażenie wyroku.

Jak wiadomo, sąd skazał na ciężkie roho- ty: Macocha na lat 15, Starczewskiego na lat 8 i Helene Macochową na lat 6, z osie- dleniem, po odcierpieniu kary, na Syberyę; Oleśńskiego na pobawienie szczerólnych praw i 9 lat rot arestanciach.

Wyrok sprawił bardzo silne wrażenie. He- lena Macochowa poczęła sznawać. Wyrok nie tak się skroniły proces Macocha. Wyrok nie jest jeszcze definitywny, bo obrońcy wszystkich oskarżonych *protes Macocha*, po- dają kasacyję do senatu.

W Piotrkowie oczekiwano wyroku z nie- cierpliwością i trend jego sprawia sensacyj- ny przecieć kłóśnię nie żalował; wielkie ich winy — wielka też spotkała ich kara!

REPERTUAR teatru miejskiego.

Wtorek: „Ostatni”
Środa: „Ostatni”
Czwartek: „Ostatni”
Piątek: „Warszawianka Noc listopad.”

KINO-TEATR T. S. L.

ul. Podwale 6.
Przedstawienie od godz. 4 popoł. do g. 10 wiecz.

TEATR Nowości.

Inspekcyę w zarządzeniu operetki: Dłedzopad wie ży Maryackiej.

Pantomima akrobacyjno- tancznicza.

Paula Fiquet-ekwibrycista Stasia w XIX. wieku.

Początek o 8 wieczór.

TEATR APOLLO

Gd 15—20 listopada b. r. 500 teatry na grody Operetki w i ście

Konstancyę ba- lowę wykona Oto-Orto.

The Mercedes akt na draku Oto-Orto- humorysta.

Duet Duński, Świat i ciemno

Sobalowski trupa baletowa.

Margit Bergé gwiazdka polska.

Smiełczyńska gwiazdka polska.

Verza Dolocsa gwiazdka polska.

I inne przepię- zędnie atrakcyę

Początek o 8 wieczór.

KINO- WANDA ul. Gertrudy

Przedstawienie od godz. 4 popoł. do g. 10 wiecz.

TEATR Maryonicki

Fabryka wyrobów masarskich

pod firmą **BRACI PRZYBYLSEY**

w Krakowie, ul. Igoumierskiego 1, 39, o skład fabryczny i sprzedaż ul. Wisłna 1. 6.

poleca wszelkie towary w zakres masar- stwa wchodzące pierwszej jakości po ce- nach bardzo przystępnych.

Godziennie świeża gorąca kiełbasa o każdej porze, funt 96 h.

Z kraju.

Krajowy wiec rękodzielniczy. Z Lwowa donoszą: W niedziele odbył się zjazd przemysłowców i rękodzielniczych z całego kraju. W zjeździe wzięło udział 500 uczestników, z tego połowę stanowili delegaci z kraju. Z Krakowa przybyła delegacja, licząca 12 członków. Referat wygłosił p. Obly. Po referacie na temat reformy wyrobczej uchwalono domagać się 9 mandatów z Izby rękodzielniczych. Po zgromadzeniu udali się uczestnicy do marszałka krajowego, który przysłał życzenia rozpatrzyć zadania rękodzielniczych i przemysłowców, poczem udała się deputacja do namiestnika Bobrowskiego.

Aeroplany rosyjskie śledzą. Z Dąbrowy donoszą: Od kilku dni można było zauważyć w nocy światło rzucające z reflektorów aeroplanu rosyjskiego, który rekonstruując od pewnego czasu teren nadgraniczny, trzyma się głównie linii kolejowej. Omgładzając się tego kolo g. 10 w Oleśnie na widok światła spływających z aeroplanu, powstało zbiegowisko, które spowodowało bardzo nisko latających awiatorów do natychmiastowej zmiany miejsca i dalszego odlotu w kierunku granicy. Po kilku godzinach aeroplan powrócił w to samo miejsce, poczem poszybował na północny wschód. Na drugi dzień ukazał się prawdopodobnie ten sam aeroplan o godz. 5 rano nad Dąbrówą, oświetlając szeroko teren obok stacji kolejowej i samą stację oraz drogę, wiedącą z miasta do Brnia, poczem znikł gdzieś na horyzoncie.

Wadowice pisać nas korespondent. Młodzież gimnazjalna w Wadowicach cierzy się niezwykłą sympatją ogółu mieszkańców, czego najlepszym dowodem jest liczny udział publiczności na wszystkich wiecachach młodzieży. Droczyły wieczerk on czci trzech wieciszew, urządzony staraniem uczniów VII kl. powiódł się również znakomicie. Publiczność wypełniła szczerze wielką salę „Sokoła”. Słowo wstępne wygłosił prof. Kiłiński, poczem pod jego kierownictwem odskrywał chór młodzieży kilka pieśni; duet akrypczycy odegrał b. dobrze cz VII kl.

Choba i Moskał. Orkiestra gimnazjalna pod batutą prof. Merly wykazała duże postępy. Program wieczora wypełniły wyjątki z „Nocy listopadowej” Wyspiańskiego. Uczniowie wywiązali się ze swego zadania bardzo dobrze, na wyszczególnienie z grających zasłużyli uczniowie Kubica, Jędrzejowski, Stawowy, Góralczyk, Popiel, Korn, Kurza, Ziętlowowski, Błkowski, Kamali. Wykonawców nagrodzono publicznością brzdaliemi oklaskami. Do powiedzenia wieczora wiele przyczynili się także dyr. Dorotyński i profesor Kiliński.

Znchwałej kradzieży dokonanej odziedziłozłociwe w mieszkaniu budnika kolejowego Biskupa, przeniesionego do Wadowic z Jaworza. Rabusie skorzystali z twardego stanu zmęczonego budnika i ogolocił go dobytek, zabierając mu nie tylko cały dobytek (prosiaka, kurzy, sprząty i t. d.), ale także ubranie, poduszki i pierzyne, pod którą spał. Ten sam los, spotkał także jego sublokatora, którego zegarek i ubranie dostały się w ręce złodziei.

Bandyta złodziej. Z Przemysła donoszą: Do krywkich niebezpiecznego wlamywanca Pawła Gaździka miał się onegdaj ajent Krip z plutonowym Kurchaowiczem i arestowali go. Na ulicy wlamywanec krzyknął: „do wiedziana! już się więcej nie zobaczymy!” — rzucił się do ucieki. Żołnierz i ajent pucili się za nim w pogon, wtedy Gaździk odwrócił się i z browniga strzelił do policyanta oddalonego o kilka zaledwie kroków. Chybił, ale strzał oszodził na chwilę ścigających. Gdy go ponownie zaczęli ścigać Gaździk strzelił po raz drugi, ale i tym razem chybił. Na placu świeczki zauważył bandytę pesteranek wojskowy, który odjął za nim dwa strzaly w powietrze. Przeradony wlamywanec pozwolił się wtedy arestować.

Bankrotowa fabryki. Passywa zbankrotowanej fabryki superfosfatu pod firmą A. E. Schenker w Oświęcimiu wynoszą 2 miliony K. Poszkodowane są głównie filie wiedeńskich banków.

Chrona narodowa na kresach. Z Bielska donosi nas korespondent: W „Dniu polskim” dokonano nowego wyboru w

„Spółce pomocy i obrony narodowej”. Do Wydziału weszli pp.: dr T. Kapczyński, prezes, ks. J. Waligora, zast., W. Sierakowski, sekretarz, K. Figura, zast., I. Stein, skarbnik, J. Matysiak, zast.; do zarządu pp.: J. Janusz, J. Kneš, dr T. Mikulowski, Z. Podgórci, T. Rychlik i J. Zamorski. Nowo wybrany Wydział wziął sobie za zadanie uratować „Dni polski” od ręki Niemców przy pomocy doradcy całego kraju.

Odezwa dyr. Steina i poronzenie tyt sprawy w „Nowinach” odbiło słowy skatek, gdyż składki, choć bardzo powoli, lecz już napływają. Ze szczególnem uznaniem podotnie należy obywatelskie odczucie sprawy przez „Sokol” w Stryju, który pierwszy nadał 100 k.

Administracja „Nowin” ma na składzie wiele aktualne powieści:

„Przewrót” — powieść z najbliższej przyszłości, *osnuta na He scopyj Austrii z Adu* i *chłostka Krasowa* — przez Ludwika Szczenpańskiego, nakład księgarni Gebethnera i Spki w Krakowie.

„Król powietrza” powieść z najbliższej przyszłości przez L. Szczenpańskiego, nakład Gebethnera i Spki w Krakowie.

„Balonem do biegunu Północnego” przez majora Drianta (z francuskiego), nakład Gebethnera i Spki w Krakowie.

Abonenci „Nowin” mogą te powieści nabywać w administracji po niższej cenie: a mianowicie „Przewrót” w cenie 2 K 20 h. „Król Powietrza” w cenie 2 K 50 h. „Balonem do biegunu” w cenie 2 K 20 h.

Wszystkie to książki mają ozdobne kolorowe okładki i nadają się dobrze na podarunki gwiazdkowe. Na koszt przesyłki pocztowej należy załączyć 45 hal.

NADEŚLANE.

Zakład techniczno-dentystyczny **MARYANA JAUGUSTYNA** długoletniego współpracownika dr. Werańkowskiego otwarty od 9-12 i od 2-5 Kraków, Podwale 3. 196

Pogoda
w Krakowie.
Z krak. obserw.
Dn 27. listopada
ermometer
deszcz od 3.8 do
3. C. barometr
spadał.
Dn 28. listopada
ogoda 7-9
stan termometru
1.4 C.

Obrazki wojenne.

Za armią bułgarską.
(Z notatek wojennego korespondenta.)

Wojenne wiadomości ze strony bułgarskiej bardzo są skąpe, ograniczając się jedynie do informacji oficjalnej bułgarskiej agencji telegraficznej. Nic dziwnego; korespondenci pisać, trzymani przez pierwsze dwa tygodnie w Starej Zagorze, a później drugie dwa tygodnie w Mustafa-baszy, w oddaleniu dziesiątków kilometrów od placu boju, nie powąchawszy prochu i nie usłyszawszy jednego nawet wystrzału, porożędzili się do domów, straciwszy nadzieję uzyskania jakichkolwiek koncesyi i swobody ruchu od bułgarskiego sztabu.

Jeden jest tylko wyjątek. Dwa korespondenci rosyjscy, między nimi prof. niw. P. Ite nko, przedstawił petersburskiego parlamentarycznego „Now. Wremia”, uzyskali pozwolenie powasowania się za armią bułgarską. Pan Pilenko ma specjalne względy w sztabie, mimo to jednak przy wysłaniu wiadomości musi przewzytywać niesłychane trudności.

Oto jak opisuje wysyłanie depesz z pod Lule Burgas, jakie perypetye przechodził musi, zanim dostarczy czytelnikom wiadomości.

„Wzdłuż mojej drogi spotykałem co rusz telegrafistów; po wszech widać „urzędy telegraficzne”, gdzie dwóch żołnierzy kleczy obok stojącego wprost na ziemi aparatu i nagrypisze coś kodowami literami. Naturalnie nigdy nie słyszałem ani słowa przyjaźni; trzeba mieć pieczętą cenzury. A wiec trzeba dogodzić sztab: zadanie nie łatwe, bo sztab codzień poswasa się o jakie 30 kilometrów; trzeba jednak podwójne pochody, jadąc pół nocy, dogonałem go wreszcie i rano miałem u pragnioną pieczętą na paczce depesze. Biegno na telegraf, lecz tu przynajmy wyłącznie depesze z rozporządzeniami; najbliższe stacya, gdzie można nadad przywstać dżinżar depesze — Lozengrad, czyli 70 kilometrów stąd.

Znajduję ochotnika, który za dobrą opłatą zgodził się odstawić moje depesze. Genaję, były minister, pisał mi kartkę do nadczelnika telegrafa z prośba o wysłanie tegoż materiału jaknajwyżej. Poslaniec pojechał; odetchnęłam swobodnie, naderżenie moja praca na coś przysła się gazecie.

„Za trzy dni kurjer wraca już na następny nasz etap, zdjmuje czapkę, w której chował papiery i mówi:

— Naczelnik stacyi powiedział, że nie wolno mu puszczać depeszy wcześniej, niż na piąty dzień po nadaniu (w celu obrony sekretów). Kazał się kłaniać p. Genajęmu

wowi i przeprosza, że nie mógł spocinć jego prośby.

Kurjer wyjmując z czapki całą paczkę moich depesz i oddając mi, prosił, żadownożby za odwdzię się nie nie zgłobisz.

Boże drogi! Kto jest w stanie zrozumieć, co się dzieje w duszy korespondenta w takiej chwili!

Proszę o audyencyę samego komendanta armii (general R. Dumitrow). Wysłuchano mnie lassawie.

— Prawda—mówi—nie dość odnośnię zwycięstwa; trzeba jeszcze, aby o nich świat wiedział. Tak mówił sam Napoleon. Mia pan to rozkaz, aby pańskie telegramy wysłać zaraz po depeszach do króla i głównej kwatery, po trzech depeszami dwyżymyiem. Wej pan doj automboli i jedź pan sam jutro do Lozengradu.

Na drugi dzień podjeżdża szkywny automboli. Dla takiej maszyny 70 kilometrów to bagatelka, na wiecór będę z powrotem — myślę sobie triumfująco.

Wtem podchodzi jakiś żołnierz.

— Dokąd panowie? Do Lozengradu? Nie przejedziecie. Pierwsze 5 kilometrów droca, ostatnie czterdzieści też, lecz środkowa 20 nie do przebycia.

Jeżdżemy. Pierwsze 5 kilometrów istotnie dobre, potem zaczyna się inna droga. C. d. u.

Porebski & Zier
Kraków, Rynek główny 1. 8.

polecają
w ogroymym
wyborze i po
najniższych
cenach

Boleta himalaya i wódkowe.
Zakłady damskie i dziecięce, himalaya i wódkowe. Ciepłe halki, blużki. Ogrzewacze kolan, ciała. Szale, chusiki, pledy. Rękawiczki i półoczekły damskie męskie i dziecięce. 1204a

Kino-Wanda

wspinalo urządzo-
w KINOTEATR
w specjalnie na ten
cel zabudowanym
gnaczu przy ulicy
Św. Gertrudy 5.

Nowy program od 21 do 27 bm. obejmuje
oprócz wielu pierwszorzędnych obrazów,
obrazy: „Czarny Kanclerz w III aktach”
słynnej duńskiej fabryki „Nordisk” —
„Aeroplanem do słońca” ze znanym ko-
mikiem „Maksen Lindnerem” — Wojna
bałkańska II część i t. p. — Zmiana pro-
gramu we czwartek. — Przedstawienia
od godz. 3-iej do godz. 11-tej wieczór.

1276

Kota
w worku
wesoty żart za 60 h.
1308
na
Św. Mikołaja
wielki wybór podarków

Reim i Ska
Kraków, Rynek 37.

W pierwszej koncepcyjowa-
nej przez k. Namietostowa

SZKOLE
kroju i szycia
przy ul. Św. Krzyża 17
dla niezmężonych i pa-
rtniemi, nauze, rozkroju i
lanych, zaczęła się dnia 2
grudnia po zmniejsz. onie:
kursu praktyczny
(gwiazdkow.)
najstarszego francuskiego
i kroju systemu Worth'a,
Zgłoszenia i wpisy codzien-
nie od 8 do 19 i po 19a po-
dzina od 5 do 9-iej. 1508

**Wszyscy, którzy są wysta-
wieni na kaprysy pogody
i zmiany temperatury**

a walek tego ciepła na romantyczne
i godowe bóle i uciążliwość, powinni
być poinformowani o

CONTRHELMAN

Takowe opakują i umietera bóle, nawa
opaczną, tak, że nacłmnie stawów po-
wraca.

I tuha po 1 koronie jest do nabycia
prawo w każdej apteczce, receptaka wysła
1197

wydawca
aptekarz B. FRÄGNER
PRAGA, Meła strona, Nr. 203, róg
ulicy Neruda,
jako też opłatnie przy pośrednictwem nade-
stania K 150, listy K 6 — 5 lub,
K 9 — 10 lb.

Nieczność na nazwę preparatu i wydruków
błądów w Krakowie w apteczce: M. Masłowski,
V. Ródy, K. Wieruszki

**Poszukiwana
nauczycielka
ludowa**

a teoretyczną i praktyczną,
wiedzę wszystkich polski
gospodarstwa wiejskiego,
specjalistka dla wznowy
krowiami i dla racjonal-
nego chowu drobin. Posada
stata. Wymunki bardzo ko-
rzystne. Zgłoszenia: LW.
Fryd pocztywie 88. 1307

Niezaniedbajcie
przed zakupem przed-
miotów przykrychych podar-
ków jak np. zegarków, bi-
dżów, zegarów, przedmio-
tów złotych i srebrnych, in-
strumentów muzycznych i
opiecznych wyrobów wy-
rącznych, towarów, so stali
i skóry, przybórów toalet-
towych i t. p. do zakupienia, prze-
dmiotów do demowag spo-
sodarstwa, broń, i t. p. za-
żądać mu główny katalog z
4000 rysunkami, który każdemu
można darmo i opłatnie wy-
słać. 1068

C. i k. adwokatyr dostawa
JAN KONRAD
dla
darmo wysyłać w Brńr Nr. 2446
(Czechy)

Zegariki nielkwe K 420,
zegariki srebrne K 840,
budziki nielkwe K 290,
zegary pendularne K 850,
zegary z kulkami K 850,
harmonie K 5 — skrzypce
K 580 rowolwery K 6 —
Ekspryży wodne K 200,
walewa lub swrot pincydry.
Wysyłkę nakretnie
za salikala albo za poprze-
dzeniem nadalaniem nale-
żności. 1087

**Przed Bożem
Narodzeniem**
powinien każdy, kto się in-
tereseje podarkami na Bo-
że drzewka, samowid, mu-
biogato linowany główny
katalog, zawierający wiel-
ki wybór podarków na drze-
wko, który na żądanie wy-
słać się każdemu darmo i
opłatnie. C. i k. adwokatyr
dostawa **JAN KONRAD**,
darmo wysyłać w Brńr Nr.
2446 (Czechy) Zegariki
nielkwe K 420, lepsze
K 6 —, zegarek srebrny z
nakretnem i wisorłbem
K 200. Zegariki, skrzyp-
ki, budziki instrumenta muzy-
czne i opieczne, wyroby wy-
rączne, przedmioty so skóry
i stali, artykuły gospodar-
stwa, przybory toaletowe i
t. p. na paleniskach, broń
i t. p. w najobficitej wy-
bierz-pomajalajszyczech
Bazryczka Zamiana dozwol-
na lub swrot pincydry,
Wysyłkę nakretnie
za salikala albo za poprze-
dzeniem nadalaniem nale-
żności. 1087

10% opustu
Na św.
Mikołaja
jako podarki dla
dzieci
Skrytki lotwiane i
lamigłowa F. A. Rich-
tera, Skrytki „Ma-
tacz”, i tak i tak-
i celpowidła: Śma-
chy, domina, waro-
by i wesołte gry-
wazy. Myśla, de-
alestowalajszyczech
towyczech szpachach po
koron 1 50 za 1 kg.
PSZYBY, HYBA
w pięknycch kasetkach
praktyczny jako podar-
ki od K 200 powo-
leczny najobfitej

REIM i Ska
Kraków, Rynek
1. 37.

10 % opustu

Ceniki i próbki
wysyła franko.

Płótna czyste i białe

różnej szerokości, chusteczki, ręczniki, obrusy, serwetki
i t. d. poleca taniej, niż wszędzie

Towarzystwo tkaczy

**Korosyna
obok Krosna**

OLLA
jest doskonała opieczna
gumowa
Wielkie do nabycia w
Ceniki same
w wysła OLLA
Wielki 407
Prater

OLLA GUMMI polecone
przez przeszło 9000 lekarzy.
Do nabycia we wszystkich
apteczkach i leparich drog.
Cena 4, 6 i 8 kor.

Preparat „TRAYBER” precy-
zji renomatyzacji i pod-
grze jest do nabycia we
wszystkich
apteczkach i
sklepkach
chemicznych
wysła. Wła-
stiwosć: silna
strowasza z
broszura z
wzrostem
dłowym opiem powyżej
wspalanych chorób wy-
szła. Należy na pierwsze
żądanie bezplatnie dostar-
czyć. M. E. Trayer, No 160
Bangor House, Shoe Lane,
London E. C. England.

**Kurtki i kamizelki sportowe
z welny wieblądziej dla panów**

jak również Roka przewidziana z welny wieblądziej
biała, przedewszystkiem, reumatyzmowi
i ściśle tylko prawdziwie do nabycia po
oryginalnych cenach fabrycznych. Specjalna fabryka
z maszynami elektrycznymi do wyrobu towa-
rów z welny wieblądziej, aresztów, kurtki, za-
pek, uarmunkionycch, pinczech, opasek, obrączek
kolan, stóg i t. p., również artykułów sporto-
wycch z polowatwa i sportów zimowycch.
F. ILEW W. KANSTADZIE I MAJENADZIE

M. BECK, Wiedeń 19, Hauptstrasse 30Z.
Blizsze szczegóły w cenniku, który wysyła się każdemu
darmo i opłatnie. 1102

Tanie, pewne budziki

Nr. 8946. poleterowany amirad, 18 cm. wysoki, według amirad-
skiego systemu, mający w kieszce
poleterowaną, dobranej słaby
pewnej jakosci z 6-letnią pew-
ną poręczą, doborze i doładnane
własnywa. K 9 90, 300, 300, 300,
K 8 — a tarcza śliczniejsza z nowy
K 8 30, 3 strzki K 8, No 2504
Budzik Baby z stalową kieszce
K 2 90, 400, 400, 400, 400,
Ekspryżka Zamiana dozwol-
na lub swrot pincydry. — Wysyłkę
nakretnie za pobawieniem albo za
popzedzeniem nadalaniem nale-
żności. C. i k. adwokatyr dostawa
zegarów **JAN KONRAD**, C. i k. adwokatyr dostawa
darmo i opłatnie. 1068

3

Robieta i tygrys.

— Hiu! Na honor, trudno mi od razu od-
powiedzieć na to pytanie. Za względu na
moja przeszłość, na moje usposobienie, mogła
by trochę wątpić.

Innym razem znowu, a było to po próbie,
w obecności zalicwie kilku osób, zwróciłem
się do niej z zapytaniem:

— Czy nie sprzykrzyłaś sobie pani tego
reżimosa? Z tą postawą i spojrzeniem mo-
głaby być prawdziwą królową sztuki; po-
coż zagrzebałaś się w tej klatce?

— Nie, panie, lubię miż zawód, gdyż w
mojem przedmiocie jest na najwyższą mę-
ka na świecie. Igrasz ze śmiercią, co za roz-
kosz! — Wierzę mi pan, iż pokorne mru-
czenie tygrysa jest dla mnie najmilszym
oklaskiem, największą nagrodą. Sprawia mi
ono rozkosz której opisać nie potrafię. Wcho-
dzę do klatki silnego przeciwnika i oko w
oko, bezbronna zupełnie, wyzywam go do
walki; sięszę jego tyk przerażający, publicz-
ność drży o moje życie, on patrzy na mnie
pożądliwym wzrokiem, chciałby mnie roz-
szarpać. Lecz ja się nie lekam, jednem spoj-
rzeniem, jednym uśmiechem pokstramiam dzi-
kio zwierzę, rzucam je na ziemię, każę mu
się czołgać i mych stąć, a potem obejmuję
jego wspaniałą szyję, słucham jego westch-

niew. Co to za szczęście, co za rozkosz! te-
go nie moższ pan sobie wyobrazić.

— O, bezwzpatniaku! Tyko kobieta może
zrozumieć coś podobnego.

— W takich chwilach wszystkie moje nerwy
drząją jak w konwulsyach; krow żywej
tętnid zaczyna... proszę pana, policz z zegar-
kiem w ręku, ile razy na minutę uderza
puls mej dion, podczas gdy jestem w towa-
rzystwie tygrysa.

To powiedziałszy, z naiwną kokieteryą
która kobiety posiadają od urodzenia, podaje
mi dłoń przez kratę, podczas gdy druga r-
ka zaalania oczu tygrysa.

— Mój przyjaciel jest zazdrosny, dodaje
zeicha, może i on zechciałby podać pannę
tykę.

Uchwyciłem w obie dionie podaną rączkę,
milkę jak szyla łabędzia i podług zegarka
liczyłem uderzenia jej pulsu. Rzeczywiście
było ich sto dwadzieścia na minutę.

— A widziś pan! — rzekła z tryum-
fem. — Czy ty nie przechodził twego po-
jęcia?

— Czyż więc pani nie obawiasz się wcale,
że mogłby cię rozszarpać.

— O, bynajmniej! Wszystkie inne zwier-
zęta, które mamy w naszej menażery, są
ładnie jak baranki, połowa zaa mnie od
nich najmłodszycch. Największe z nich było się

gły im pogoda przecikiem. Tylko jeden Am-
rad jest prawdziwie odważny.

— Amrad, było to imię jej ulubienicy.

— Z taniem hawie się tylko; ten dołada
kładąc palec na ustach, ten co innego mo-
że go coudziej podjąć na nowo.

Amrad poruszył się gniewnie, na znak, że
mnie się sprzykrzyła ta rozmowa. Karolina
pogłaskała go po głowie i przesyła do sąsied-
niej klatki, w której żywie akakaj przez
obrzec.

Tygrys leżał spokojnie i patrzył mi bystro
w oczy. Sądziłby można iż zna mnie dosko-
nale, a oczyma błyszczącymi jak topazy che-
mie przeniknąć do głębi. Oczeto stadywalny
tak jak przepięc siebie godzinami całemi,
myśląc o tem, jakiego tygrysa, który zaa jest do
wzięcia, jest w zespawem.

Nasz los był prawie jednokowy.

Codziem rano i po południu widywaliśmy
czarodziejkę, która nas magnetyzowała spoj-
rzeniem i marząc o niej w dzień i w noc,
nie śmieliśmy jej poznać.

Amrad byłoby to uczynił odważna, lecz
nie mógł się zdobyć na odwagę; co do mnie
prawde mówiąc, nie mogłem się do niej zbli-
żyć. Oficje strzegł jej trokwieliw jezezna, niż
swoego wale grzechotnika.

Próbowałem kilka razy zasnąćom się z
panem ojcem, lecz straż pogromca lwów
przywiał to bardzo niechętnie. (C. d. n.)

